BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ
TİCARİ İŞLETME HUKUKU 2019 VİZE SINAVI
İSTANBUL, 19.11.2019

METİN SORULARI

1- Ticari temsilcinin temsil yetkisinin nasıl ve ne şekilde sınırlandırılacağını anlatınız (10 puan).
2- Ticari işlemlerde taşınır rehninde derece ve öncelik sistemi nedir örneklerle anlatınız (10 puan).
3- Ticari iş karinesini açıklayınız (10 puan)
4- Mutlak ve nispi ticari dava nedir açıklayınız (10 puan).

OLAY

I. Manisa'da çiftçilikle uğraşan ve serada sürekli üretim yapan Cengiz Türkiye'de şubeleri bulunan bir marketler zincirine ürünlerini satması için bir anlaşma yapmıştır. Marketler zinciri, satın alınan ürünlerin satış bedellerinin 75 gün sonra ödeneceğini ve taraflar arasındaki gecikme faiz oranını da %5 olarak kararlaştırmışlardır.

a- Ahmet, sattığı ürünlerin bedellerini 75 gün sonra almasının kendisini ciddi anlamda zor durumda bırakacağını düşünmektedir. Ne yapabilir? (5 puan)
b- Alıcı market zincirinin temerrüde düştüğü tarih ne olmalıdır? (7,5 puan)
c- Temerrüt faizi konusunda taraflar arasındaki oran mı geçerli olacaktır? Ya da üretici Ahmet başka bir oranda faiz talep edebilecek midir (7,5 puan)

II. Tacir T'nin borçları için kefil olan arkadaşı Tacir S, arkadaşının borçlarını ödemediği için kendisini iflas yoluyla takip eden alacaklıya karşı haksız olduğu savunmasını yapmaktadır. Bu arada Tacir S, kendisini bir fabrika sahibi gibi gösteren U'ya bir mal satmış ancak ücretini alamamıştır. Ancak kendi dükkanında bulunan ve U'nun satılması için bıraktığı bir ürünler bulunmaktadır ve bunları U'ya vermek istememektedir.

Tacir T, bir başka tacirden satın aldığı mallarda aslında ilk bakışta görülebilen bir takım deformasyonlar tespit etmiştir.

a. Tacir S, asıl borçlu takip edilmeden kendisinin takip edilemeyeceğini söylemektedir. Asıl alacak ve faizleri de düşünerek cevaplandırınız(5 puan)
b. Tacir S, T'nin borcu için iflas yoluyla kendisini takibin de mümkün olmadığını ileri sürmektedir. (5 puan)
c. Kendisini tacir gibi gösteren U'nun durumu ne olacaktır? (5 puan)
d. Tacir S'nin sattığı malın bedelini alamadığı mallar için U'nun malları üzerinde ne gibi hakları vardır? (5 puan)
e. S'nin tacir değil de esnaf olduğu durumlarda (d) bendindeki soruya verdiğiniz cevap değişir miydi? Neden ? (5 puan)
f. Tacir T'nin satın aldığı mallardaki hata üzerine ne yapması gerekirdi? (5 puan)

III. YARGITAY KARARI

Yarg. 15. HD., 28.03.2002 T., 2002/1188 E., 2002/1472 K. sayılı kararı

(İlk derece Mahkemesi Kararı:) "…Yanlar arasındaki sözleşmenin 4. Maddesinde, inşaatın süresinde bitmemesi halinde aylık 300 Amerikan Doları cezai şart ödeneceği, bunun 3 ay için olup, yine teslim edilmezse cezai şartın iki katı yani aylık 600 dolar olarak ödeneceği kararlaştırılmıştır. Davacı, asıl davada 9840 dolar, birleşen davada 17140 doların tahsilini istemiş, mahkemece, her ne kadar davalı tacir sayıldığından ve TTK 12/3 maddesi uyarınca iş ticari nitelikte olmakla birlikte BK 161/son maddesi gereği indirim yapılamayacağı düşünülmüşse de, döviz fiyatlarında beklenmeyen oranda ve umulmayan ölçüde aşırı artış nedeniyle Türk Medeni Kanunu'nun 4. Maddesi uyarınca takdir hakkı

kullanılarak cezai şartın birleşen davada 10000 dolarlık kısmı hüküm altına alınmıştır.
(Yargıtay Kararı:) Gerçekten mahkemenin de kabulünde olduğu gibi, TTK 24 ve BK 161/son maddeleri uyarınca tacir olan davalı şirketin cezai şartın fahiş olduğundan bahisle tenkisini istemeye hakkı bulunmamakta ise de, kararlaştırılan ceza borçlunun iktisaden mahvını mucip olacak derecede ağır ve yüksek ise adap ve ahlaka aykırı sayılarak tamamen veya kısmen iptal olunabilir. Dairemizin ve Hukuk Genel Kurulunun kararlarıyla da benimsenmiştir. Bu hususu taraflar veya hâkimin sübjektif görüşüne değil, doğru ve makul kimselerin vasati görüşlerine göre tayin ve takdir edilmelidir. Bununla beraber adaba ve ahlaka aykırılığın tayini bir hukuk sorunudur, bu da mahkemeye ait bir görevdir. Bu görev yerine getirilirken, iktisadi durumun tespitinde özel bilgisi olan bilirkişiden yararlanılabilir. Somut olayda iktisaden mahvı gerektiren bir durum yoktur. Öte yandan Ticaret Kanunu'nun 20/2 maddesi her tacire ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek mükellefiyetini yüklemektedir. Medeni Kanun'un 2/2 maddesinde de, icabı hale göre kendisinden beklenen ihtimamı sarf etmeyen kimsenin hüsnüniyet iddiasında bulunmayacağı kuralını koymuştur. Mahkemenin bu hususlar üzerinde durmadan daha genel nitelikte bulunan TMK 4. Maddesine göre takdir hakkını kullanarak indirim yapması usul ve yasaya aykırı olmuştur, bu nedenle **kararın bozulmasına** karar verilmiştir…"
İlk derece ve Yargıtay'ın olaya ilişkin kararını değerlendiriniz (10 puan)

NOTLAR: Cevaplara istediğiniz sorudan başlayabilirsiniz. Mevzuat kullanmak yasaktır. Cevaplarınızı lütfen tükenmez kalemle ve okunaklı yazınız. Başarılar dilerim. **Süre 90 dakikadır.**

Prof. Dr. Tekin Memiş